

به نام خداوند جان و خرد

سخن اول

ارتباط کتابخانه با تعلیم و تربیت قدمت بسیار دارد. این پیوند در نظام نوین آموزش و پرورش جهان عمیق تر و اساسی تر است. زیرا کتابخانه بخشی از نظام آموزشی است و می تواند به مدرسه و برنامه های درسی آن یاری رساند و امکانات لازم برای دستیابی به علم و دانش و خودآموزی و فراگیری آزاد را در مخاطبان خود (دانش آموزان) فراهم کند. کتابخانه با ایجاد روحیه هدف گرایی و جست و جوگری در دانش آموزان، مفهوم ارتباط آموزش و پرورش را محقق می سازد.

کاربران اصلی کتابخانه مدرسه یعنی کودکان، نوجوانان و جوانان دانش آموز، عضوی از پیکره جامعه هستند که برای رسیدن به زندگی بهتر باید بیشتر بخوانند و بهتر فراگیرند تا به تفکر مطلوب دست یابند. مسلماً تحقق آرمان فوق در گرو وجود کتابخانه های مجهز و منطبق با اصول کتابداری و کتابدارانی آگاه، کارآ و علاقه مند است. در بیانیه ایفلا و یونسکو درباره کتابخانه های مدارس آمده است که:

تمامی کتابداران مدارس باید از اطلاعات کافی در زمینه منابع، کتابخانه، مدیریت اطلاعات، و روش های تدریس برخوردار باشند تا بتوانند به ارائه و گسترش خدمات کتابخانه ای کارآمد بپردازند. کتابداران کتابخانه های مدارس باید از تبخّر لازم برای برنامه ریزی و آموزش مهارت های گوناگون اطلاع یابی و اطلاع ورزی به معلمان و دانش آموزان برخوردار باشند. از این رو لازم است آموزش و ارتقای دانش حرفه ای آنان به صورت مستمر ادامه یابد.*

انجمن بین المللی کتابخانه های آموزشگاهی نیز در بیانیه خود یاد آور شده است که کتابداران مدارس باید مطالعات تخصصی خود را در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی روزآمد کنند تا با درک لازم در راستای برنامه های آموزشی و خدمات کتابخانه مدرسه فعالیت نمایند.

کتابخانه های مدارس کشورمان شدیداً نیازمند بهسازی و اعتلا هستند. آنها به ندرت از نیروی انسانی متخصص، مجرب و مسلط به دانش نوین کتابداری برخوردارند. با توجه به اهمیت موضوع و تأکید دلسوازانۀ استاد نوش آفرین انصاری طرح "جنبشی به سود کتابخانه های مدارس کشور" با پشتیبانی مجّدانه نشر کتابدار در سال ۱۳۸۴ شکل گرفت. محصول

* شیرین تعاونی، استانداردهای کتابخانه های مدارس (تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران،

این طرح، تألیف و تدوین مجموعه ایست در خور توانایی های بالفعل و بالقوه متخصصان و کتابداران کوشا و مشتاق کتابخانه های آموزشگاهی کشور که همواره نقشی مهم و مؤثر در پیشبرد هدف های والای کتابخانه های مزبور دارند.

این کتاب حاصل سالها تدریس و تجربه کتابشناس فرهیخته جناب آقای حمید محسنی مدیر محترم نشر کتابدار است که در کنار خدمات چاپ و نشر، پژوهش های علمی و کاربردی در حوزه کتابداری را نیز دستمایه ارتقاء آگاهی ها و کارآیی های خود قرار داده است.

در پایان از همکاران محترم نشر کتابدار، خانم نسرین حاجی علی و فاطمه خندان نیز تشکر و قدردانی می شود. ناشر از معلم هنرمند و فرهیخته، منیر زمانی نیا برای برگزاری مسابقه نقاشی "کتاب، کودک و مطالعه" در مدرسه راه رشد شهرک قدس و دانش آموزانی که با تقدیم نقاشی کودکانه خویش جلوه خاصی به طرح جلد این مجموعه از کتاب ها دادند، تشکر می کند.

نسرین دخت عماد خراسانی

سروراستار

۱۳۸۸

آماده سازی کتاب

آماده سازی چیست؟

نگهداری و استفاده از منابع اطلاعاتی، بدون آماده سازی آن، بخصوص در کتابخانه های بزرگ عملاً ناممکن است.

آماده سازی فرایندی است که از طریق آن، منبع اطلاعاتی مورد نظر برای نگهداری و استفاده جامع کتابخانه آماده می شود.

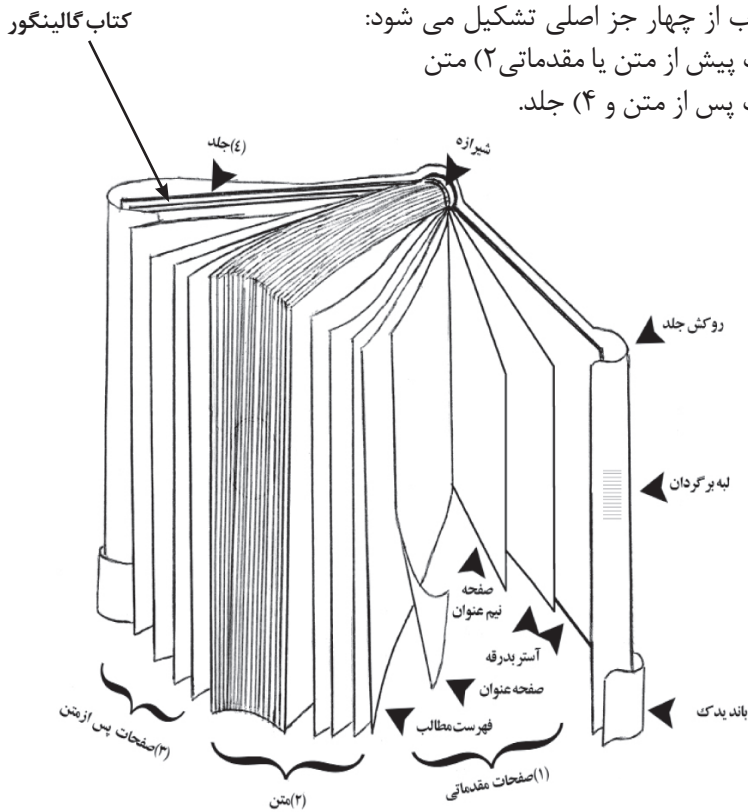

آماده سازی کتاب، دیسک نوری، نوار ویدئویی و مانند آن متفاوت است. به همین دلیل در بخش های مختلف با آن آشنا می شوید. در صفحه بعد فرآیند کلی آماده سازی کتاب را مرحله به مرحله مشاهده می کنید.

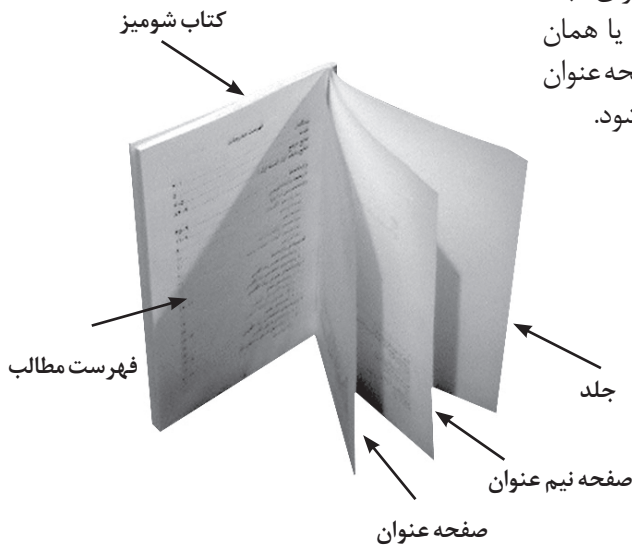

اجزای کتاب

هر کتاب از چهار جز اصلی تشکیل می شود:
 (۱) صفحات پیش از متن یا مقدماتی (۲) متن
 (۳) صفحات پس از متن و (۴) جلد.

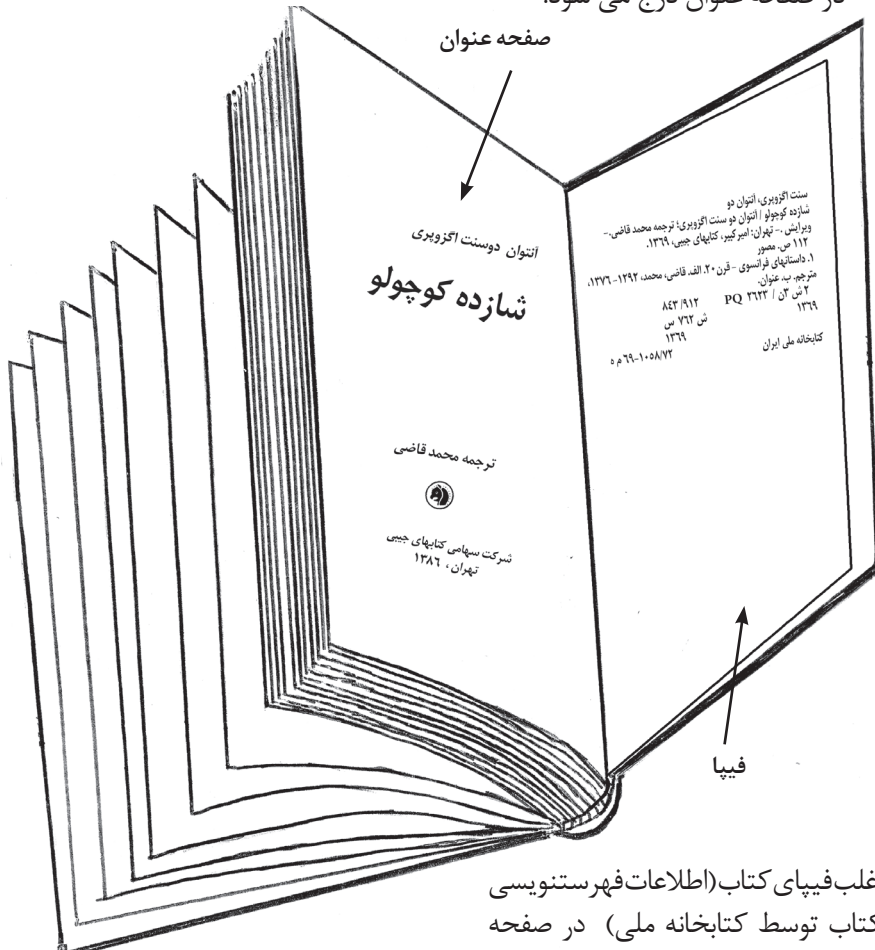
بیشتر اطلاعات مورد نیاز برای ثبت کتاب از صفحات پیش از متن یا همان صفحات مقدماتی، بخصوص صفحه عنوان و صفحه حقوقی استخراج می شود.

توجه
 بسیاری از کتاب های کودکان بخصوص قصه های کودکان فاقد برخی از صفحات مقدماتی و پایانی مثل این نمونه هاست.

آشنایی با صفحه عنوان و فیبا

معمولا عنوان کامل کتاب، نویسنده، مترجم، محل نشر، ناشر و سال نشر در صفحه عنوان درج می شود.

اغلب فیبای کتاب (اطلاعات فهرستنویسی کتاب توسط کتابخانه ملی) در صفحه حقوقی درج می شود. برخی از ناشران، اطلاعات فیبا را در پشت صفحه نیم عنوان قرار می دهند.

توجه
بیشتر اطلاعات مربوط به ثبت کتاب از صفحه عنوان و صفحه حقوقی استخراج می شود.